

Středisko volného času Vítkov, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

NA ROK 2019 -2020

Platnost od 11. listopad 2018

Obsah

1. Identifikační údaje.....	3
2. Charakteristika zařízení	3
3 Cíle vzdělávání	6
4. Délka a časový plán vzdělávání	26
5. Formy vzdělávání.....	26
6. Obsah zájmového vzdělávání v SVČ	27
7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	27
8. Podmínky pro vzdělávání nadaných účastníků	28
9 Podmínky přijímání uchazečů, průběh a ukončování vzdělávání	29
10. Popis materiálních podmínek	30
11. Popis personálních podmínek	31
12. Popis ekonomických podmínek.....	31
13. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví	32
14. Zveřejnění školního vzdělávacího programu	33
15. Hodnocení v SVČ	33
16. Závěrečná ustanovení.....	33

1. Identifikační údaje

Název zařízení: Středisko volného času Vítkov, příspěvková organizace

Sídlo: Bezručova 585, 749 01 Vítkov

IČ: 732 14 892

IZO: 181032651   **RED IZO:**   **691003513**

Kontakt: 556 300 362; 553 038 200-201

www.svc-vitkov.cz

Zřizovatel: Město Vítkov, Náměstí Jana Zajíce 7, 749 01 Vítkov

Zřizovací listina: schválena usnesením RM Vítkova č. j. 558/13 odst. 2 ze dne 28. 6. 2011

Ředitelka: Ing. Šárka Medunová, 605 55 11 36
medunova@svc-vitkov.cz

Součástí zařízení: Turistická základna Klokočov, Klokočov 97, 747 47
Sportovní areál Vítkov, Husova 653, 74901
Sociální služby NZDM a SASRD Tunnel Vítkov, Dělnická 746, 749 01 Vítkov

2. Charakteristika zařízení

2.1 Charakteristika činnosti a služeb

- Posláním Střediska volného času Vítkov (dále jen SVČ) je motivovat, podporovat a vést děti, mládež a dospělé k rozvoji osobnosti zejména smysluplným využitím volného času a to širokou nabídkou aktivit v bezpečném prostředí, s profesionálním zázemím.

- SVČ je otevřeným zařízením pro děti, žáky, studenty a dospělé občany se zaměřením na zájmové vzdělávání. Zájmové vzdělávání se řídí vyhláškou 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání tj. naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti.
- SVČ systematicky pracuje s účastníky ve všech formách činností definovaných zákonnými normami, metodickými pokyny a dalšími dokumenty (např. zřizovací listina). Zaměřuje se na měnící se potřeby a přání účastníků a tyto činnosti zajišťuje prostřednictvím svých interních a externích pedagogických pracovníků. Prostřednictvím svých profesionálních pedagogických zaměstnanců a externích odborníků se flexibilně přizpůsobuje poptávce a trendům v aktivním způsobu trávení volného času účastníků zájmového vzdělávání ve všech věkových kategoriích a tyto činnosti, dle personálních, materiálních, prostorových a v neposlední řadě i finančních možností zajišťuje.
- Činnost SVČ se uskutečňuje souhrnem pravidelné, nepravidelné, příležitostné a spontánní činnosti, organizováním pobytových akcí, výukovými programy, individuální práci, poskytováním odborné a metodické pomoci, informatikou a práci s informacemi, případně i dalšími činnostmi.
- Doplňkovou činnost SVČ neprovozuje.

2.2 Prostorové podmínky

SVČ je členěno na sídlo organizace a odloučená pracoviště a to:

- a) Sídlo Střediska volného času Vítkov, příspěvková organizace na adrese: Bezručova 585, 749 01

Jedná se o jednopodlažní budovu se zahradou.

- Suterén: autodráha, dílna automodelářů, pracovna keramiky, kotelna, sprcha
- Přízemí: vstupní prostor, prostor pro rodiče čekající na účastníky činností, sociální zařízení,
- víceúčelová klubovna, sklad hraček, kuchyňka pro personál
- 1. PNP: pracovny ředitelky SVČ, pedagogických pracovníků, účetní, učebna výtvarné výchovy a pomůcek výtvarné výchovy, vstup na půdu, sklad pomůcek,

- b) Odloučené pracoviště pro volnočasové aktivity

- Turistická základna Klokočov, se nachází na adrese Klokočov 97, 747 47

Jednopodlažní budova bez suterénu se zahradou.

- Přízemí: 1 šatna, autodráha, 1 ubytovací pokoj s kapacitou 6 osob, malá tělocvična, sociální zařízení se sprchou pro chlapce, sociální zařízení pro vedoucí

- 1. PNP: 5 ubytovacích pokojů s kapacitou 39 osob, izolační místnost 3 osoby, jídelna, kuchyň, společenská místnost, sociální zařízení se sprchou pro děvčata, místnost pro správce TZ, sklad lůžkovin
- Půda: sklad žiněnek a dalších pomůcek

– sportovní areál nacházející se na adrese: Husova 653, 749 01 Vítkov

Celý sportovní areál má několik částí a hřišť, které jsou využívány k volnočasovým aktivitám, činnosti zájmových útvarů, ke konání různých celoměstských akcí.

- Tribuna a fotbalové hřiště: fotbalové hřiště se zázemím pro hráče – šatny, sprchy, kabina rozhodčích, kancelář trenérů, zázemí restaurace.
- Sokolovna: tělocvična s malou tribunou, posilovna, zrcadlový sál, šatny, sprchy, klubovny, zázemí pro tenisty, byt správce areálu
- Minigolf: minigolfové hřiště s deseti herními konzolami, malý bufet s občerstvením a posezením.
- Hřiště s umělým povrchem: hřiště o rozměru 40 x 20 m
- Travnaté hřiště pro všechny sportovní aktivity
- Nohejbalové hřiště
- Tenisové kurty
- Skateparkové hřiště

– Základní škola a gymnázium Vítkov nacházející se na adrese: Komenského 754, 749 01 Vítkov

Pro zájmovou činnost je využívána malá a velká tělocvična

– MŠ a ZŠ Větrkovice nacházející se na adrese: Větrkovice 127, 747 43

Pro zájmovou činnost jsou využívány klubovny školy

– MŠ a ZŠ Březová nacházející se na adrese: Březová 78, 747 44

Pro zájmovou činnost je využívána tělocvična a klubovny školy

– MŠ a ZŠ Melč nacházející se na adrese: Melč 152, 747 84

Pro zájmovou činnost je využívána tělocvična a klubovny školy

Celkově je SVČ vybaveno standardně s ohledem na finanční možnosti a grantové výzvy, všechna zázemí pro zájmové útvary jsou postupně modernizována a rekonstruována.

2.3 Cílové skupiny

Cílová skupina je charakterizována § 1 vyhlášky 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání jakožto Účastníci zájmového vzdělávání a jsou to: děti, žáci, studenti, pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci nezletilých účastníků, popřípadě další fyzické osoby.

3 Cíle vzdělávání

ŠVP byl zpracován pedagogickým kolektivem SVČ, byl zpracován na základě rozboru činností SVČ za předešlé tři školní roky.

Na základě hodnocení byla provedena revize těchto základních poslání organizace a stanovena strategie pro následující období, a to především s ohledem na:

- charakteristiku ŠVP a dalších programových materiálů
- na věkové i individuální zvláštnosti účastníků
- zájmy a očekávání účastníků, jejich rodičů, zřizovatele, místní komunity
- personální, materiální a finanční podmínky a možnosti
- tradice SVČ
- konkurenční prostředí

Školní vzdělávací program SVČ je tvořen v souladu s § 5 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon), obsahuje identifikační údaje, charakteristiku zařízení, stanovuje cíle vzdělávání, délku, formy, obsah a časový plán vzdělávání, podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání, včetně podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, označení dokladu o ukončeném vzdělání. Dále obsahuje popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek a podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví, za nichž se vzdělávání v SVČ Vítkov uskutečňuje.

Další zdroje pro tvorbu ŠVP pak byly následující dokumenty:

- charakteristiku ŠVP a dalších programových materiálů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání
- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
- Metodika pro podporu tvorby ŠVP ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání

3.1 Obecné cíle

- a) vedeme účastníky zájmového vzdělávání ke smysluplnému využívání volného času,
- b) rozvíjíme osobnost člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, podporujeme získávání informací a učení se v průběhu celého života
- c) chápeme a uplatňujeme zásady demokracie a právního státu
- d) vychováváme ke zdravému životnímu stylu, k účinnější zdravotní a úrazové prevenci, k rozvíjení plnohodnotného života
- e) získáváme a uplatňujeme znalosti o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje, bezpečnosti a ochrany zdraví, EVVO
- f) vychováváme k profesní orientaci – přispíváme k uvědomělé volbě povolání a ke snižování problémů při uplatnění na trhu práce.
- g) naplňujeme § 2 vyhlášky 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání
- h) utváříme a rozvíjíme řadu klíčových kompetencí, které jsou dosažitelné pro širokou škálu účastníků zájmového vzdělávání.

3.2 Dlouhodobé cíle

- respektujeme proměnlivost dětských zájmů a umožňujeme účast na vybraných činnostech ZÚ i volně příchozím zájemcům (nečlenům)
- vytváříme podmínky pro spontánní činnost, klubovou činnost
- rozšiřujeme nabídku nových aktivit a prvků, zavádíme formy práce pro starší děti a studenty
- předcházíme vzniku sociálně patologických jevů, prevenci negativních jevů obecně a její uplatňování v SVČ
- přispíváme k formování osobnosti od předškolního věku až do dospělosti
- vytváříme návyky pro účelné naplňování volného času i pro budoucí život
- pečujeme o talentované děti a talentovanou mládež
- vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme se žít společně s ostatními lidmi
- vedeme účastníky zájmového vzdělávání k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- vytváříme týmy pedagogů a odborníků na volný čas, kteří znají různorodé formy práce, a na základě svých tvořivých vlastností je nadále rozvíjíme
- stanovujeme výši příspěvků na úhradu nákladů na činnost ZÚ ze strany účastníků tak, aby účast na zájmovém vzdělávání SVČ nebyla limitována sociálními možnostmi účastníků

- jsme centrem společenského dění města, poskytujeme metodickou činnost pro ostatní organizace města zabývající se problematikou volného času (školy, školská zařízení, široká veřejnost, senioři)

3.3 Výchovně vzdělávací cíle

Našimi cíli v průběhu zájmového vzdělávání je:

při pravidelných činnostech:

- aktivní zapojení do výtvarných, kreativních, sportovních a dalších aktivit
- upevnění zájmu o ekologii, historii, apod.
- nacházení aktivit odpovídajících věku a zájmům jako prevence sociálně patologických jevů
- zapojení do organizované činnosti podle vlastních zájmů
- podpora čtenářských aktivit
- využívání získaných poznatků z jednotlivých činností
- platné začlenění do společnosti
- vytváření příjemné atmosféry v týmu

při příležitostných akcích:

- účelné trávení volného času
- rozvíjení pohybu, uvolnění, relaxace
- vyhledávání informací a jejich praktické využití
- vyjádření vlastních pocitů
- posilování vztahu mezi rodiči a dětmi
- rozvíjení citových vztahů

při odpočinkových činnostech:

- využití sportovních aktivit k posílení organismu
- nácvik uvolňovacích a relaxačních cviků
- posílení smyslu pro tým při organizovaných hrách
- uplatňování a prosazování vlastního názoru při besedách

při spontánních aktivitách:

- účelné vyplňování času
- vybudování přechodu mezi klidovými a pravidelnými činnostmi v průběhu dne

- vybírání vhodných činností

při individuálních aktivitách:

- využití znalostí a dovedností v rodině
- podpora spolupráce mezi rodinou
- zapojení rodičů do programu volného času dětí

při hrách:

- využití možností zážitkové a prožitkové pedagogiky
- působení na děti s poruchami chování výběrem tematických a didaktických her
- rozvíjení smyslu pro čest, zodpovědnost, tým
- podpora schopností přijímat výhru, porážku
- zapojení dětí se sociálním znevýhodněním
- odstraňování náznaků posměchu, šikany
- vedení ke vzájemné toleranci

při přípravě na vyučování:

- procvičování a upevňování znalostí, rozvoj dovedností
- využívání didaktických her, tematických vycházek, apod.
- vytváření vhodných návyků při vypracování domácích úkolů

3.4 Kompetence absolventa zájmového vzdělávání

S ohledem na účel, pro který bylo SVČ zřízeno, je i určen obecný cíl, jímž je utvářet a rozvíjet řadu klíčových kompetencí, které jsou dosažitelné pro širokou škálu účastníků zájmového vzdělávání.

Na dosažení tohoto cíle SVČ úzce spolupracuje se školami a školskými zařízeními, institucemi, organizacemi a občanskými sdruženími působícími v místě výkonu činnosti SVČ.

Důraz je kladen na rozvoj a utváření klíčových kompetencí, jež jsou zájmovým vzděláváním rozvíjeny a utvářeny, aby byly základem pro přípravu k dalšímu vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Úroveň klíčových kompetencí získaných v průběhu zájmového vzdělávání není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah, aktivity a činnosti, které v SVČ probíhají.

Jsou to zejména:

3.4.1 Kompetence komunikativní

- chápat a respektovat pozitivního sociálního klima, posilovat sebevědomí, umět se vyrovnat s neúspěchem.
- formovat postoje k významným společenským hodnotám, vést k všestranné a účinné komunikaci.
- učit se obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názoru jiných
- ovlivňovat kultivovanost verbálního i neverbálního projevu
- vést ke komunikaci ve skupině, v různých věkových a sociálních vrstvách
- využívat informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím
- využívat získaných dovedností k prezentaci na veřejnosti a spolupráci s ostatními lidmi

3.4.2 Kompetence sociální a personální

- pochopit důležitost společenství, být součástí dobrého týmu a podílet se na vytváření pravidel týmové spolupráce
- podílet se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, umět v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vytvářet pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- využití prostorového a společenského zázemí

3.4.3 Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomit si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, znát svá práva a povinnosti.
- umět se rozhodnout podle dané situace, dle svých možností poskytnout účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektovat, chránit naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, pěstovat smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění a sportovních aktivit

- pochopit základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, podporovat ochranu zdraví

3.4.4 Kompetence pracovní

- používat bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality funkčnosti, hospodárnosti společenského významu, ale i z hlediska ochrany zdraví, životního prostředí, kulturních a společenských hodnot
- využívat získané znalosti a dovednosti v jednotlivých vzdělávacích aktivitách v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucí profesní orientaci
- vést k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti s využitím praktických poznatků

3.4.5 Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejrůznější problémovou situaci, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů s využitím vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledat informace vhodné k řešení problémů, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechat se odradit případným nezdarem
- kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů

3.4.6 Kompetence k trávení volného času, rozvíjet schopností aktivního trávení volného času

- vytvářet návyky pro udržení zdravého životního stylu
- rozvíjet své zájmy a záliby
- rozvíjet odbornosti, tolerance a seberealizace
- zvyšovat zdravé sebevědomí
- výběrem přiměřené aktivity kompenzovat stresové a zátěžové situace
- vyhledávat a třídit informace vedoucí k výběru vhodných aktivit dle osobních dispozic
- vybírat vhodné způsoby, metody a strategie, plánovat a řídit vlastní volný čas
- rozvíjet vědomostí, dovedností a návyky k budoucí profesní orientaci

V průběhu zájmového vzdělávání podporujeme rozvoj těchto klíčových kompetencí:

3.4.7 Kompetence k učení

- jasně stanovujeme cíle každé činnosti
- nabízíme možnosti k získávání informací z různých pramenů a zdrojů

- podporujeme žáky k vybírání a využívání vhodných postupů, hledání odpovědi, hledání cest a způsobů řešení
- poskytujeme prostor k samostatnému plánování a organizaci vlastního učení
- vedeme žáky k hodnocení svých výkonů, reflexi vlastního pokroku
- vybízíme k prezentaci výsledků

3.4.8 Metodické plány pravidelné činnosti probíhají ve třech odděleních se zaměřením na rozvoj klíčových kompetencí v oblastech estetiky, techniky a přírodních věd, oblasti sportovní

OBLAST ESTETIKY

Výchovně vzdělávací cíle:

- přiblížit základní znalosti a řemeslné dovednosti v daném oboru
- dát možnost rozvoji citu pro materiál
- umožnit rozvoj citu pro materiál
- podpořit kladný vztah k výtvarnému umění a tradičním řemeslům
- rozvoj zájmů a zálib
- u menších dětí rozvíjení jemné motoriky
- zdokonalení základního mažoretkového kroku
- správné držení těla
- vedení k tanečnímu pohybu
- seznámení s vybranými technikami současného tance
- používání tance k pohybu a relaxaci

Obsah činnosti:

- vysvětlení postupů, ukázky, instrukce
- inspirace v podobě fotografií nebo hotových výrobků
- vlastní výroba
- vysvětlování, předvádění, instruktáž,
- pozorování, napodobování
- seznámení s materiálem a jeho zpracováním
- práce z volné ruky (jednoduchý výrobek z hliněné koule)
- práce s hliněnými hady (válení, šlikování, spojování, stavění konstrukce)
- práce s plátem (válení hlíny, spojování, konstrukce, začišťování, zdobení)
- povrchová úprava hlíny (plastická, engoby, barvítka, glazura)

- schůzka se skládá z tzv. Motivace a vlastního ztvárnění tématu
- nácvik skladeb na vystoupení
- odstranění špatných pohybových návyků
- rozvíjení vlastních pohybových schopností
- příprava na mažoretkové soutěže
- výuka twirlingových prvků s hůlkou

Metody práce:

- klasické- vysvětlování, předvádění, pozorování, práce s obrazem, napodobování
- aktivizující – řešení daného výtvarného problému, experiment, rozhovor nad dílem
- dovednostně-praktické – správné držení těla a rytmu, krokování, pohyb batonem, skupinová a kooperativní výuka, tanec jednotlivců, vystoupení kroužků na veřejnosti

Očekávané výstupy:

- člen kroužku zvládne zpracovat hlínu, vyrobit jednoduchý výrobek z ruky
- člen kroužku dokáže vyválet plát hlíny, vytvořit z něj reliéf či postavit objekt
- člen kroužku dokáže vytvořené výrobky dekorovat plastickým zdobením a dokáže správně použít glazury, engoby, a barvítka
- naučí se základům výtvarné tvorby
- dokáže se zorganizovat pracovní prostor a postup práce, práci dokončí
- rozvíjí schopnost vystupovat na veřejnosti
- tvořivě přistupuje k nácviku tance
- aktivně se zapojuje do společenského dění
- zvládání taneční improvizace
- radost z úspěchu svých i celého kolektivu

OBLAST SPORTOVNÍ

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a to zejména obratnost, rychlost, pružnost
- rozvoj morálně volných vlastností a smysl pro fair play
- naučit dítě být součástí kolektivního celku – sportu
- připravit dítě na případnou závodní činnost
- získá pozitivní vztah k pohybu a relaxaci

- zná zásady zdravého životního stylu

Obsah činnosti:

- tréninky probíhají vždy 1x týdně 90 minut v sokolovně.
- tréninky vedou a za odbornost odpovídají zkušení interní a externí pedagogičtí pracovníci
- tréninková jednotka se skládá vždy z rozčvičky, nácviku herních situací, vlastní hry i dalších míčových her pro rozvoj komunikace a obratnosti při kolektivním sportu
- hráči se zúčastní turnajů a zápasů

Metody práce:

- nácvik herních kombinací
- rozehrávání standardních situací
- zvládnutí a porozumění herní strategii
- průprava, zvládnutí a zdokonalení pohybu s míčem. Míčkem
- zvládnutí kvalitních a přesných přihrávek
- vlastní hra

Očekávané výstupy:

- v prvním roce získá hráč základní představu o hře, naučí se být členem kolektivního sportu, naučí se základní prvky hry
- v dalších letech pak prohlubuje získané dovednosti a rozvíjí pohybové schopnosti
- naučí se pravidlům hry
- dítě je připraveno na závodní činnost

OBLAST TECHNIKY A PŘÍRODNÍCH VĚD

Výchovně vzdělávací cíle:

- vést k rozvoji logického myšlení, posilovat pozitivní vztah k okolí
- rozvíjet schopnost komunikace, vést ke schopnosti samostatně pracovat
- rozvoj individuálních schopností, získávání nových poznatků, rozvoj fantazie
- vést k rozvoji logického a technického myšlení
- kreativita při konstrukčních činnostech
- výuka ergonomie v konstrukčním návrhu
- rozvoj vnímání barev a tvarů při návrhu konstrukce

- rozvíjení jemné motoriky, prostorové představivosti a práci podle grafického či slovního zadání
- vést k - rozvíjení schopnosti komunikovat s ostatními
- využití praktických zkušeností
- rozvíjení smyslového vnímání
- rozvíjení citových vztahů
- vyhledávání informací
- účelné trávení volného času
- rozvíjení individuálních schopností
- rozvíjení schopnosti pracovat ve skupině
- rozvíjení schopnosti hrát fair-play
- podporovat v dětech a mládeži zájem o studium výpočetní techniky
- vést ke zvládnutí základů počítačové gramotnosti
- rozšiřovat možné způsoby komunikace
- zvládnout základy hygieny práce s počítačem
- rozšiřovat slovní zásobu
- posilovat pozitivní vztah k okolí
- vést k systematické práci
- podporovat správné studijní návyky
- podporovat rozvoj individuálních schopností
- rozvíjení schopnosti učit se odborným termínům, slangovým výrazům a lidovému názvosloví v dané činnosti
- uvést žáky do světa médií, naučit je kritickému přístupu, předat jim nástroje pro tvořivou práci v mediální oblasti
- ukázat dětem, jak funguje zpravodajství, jak tvořit reportáž, jak komunikovat s lidmi
- rozvíjení jemné motoriky rukou
- vedení k postřehu a pozornosti při závodech
- seznámení mladých hasičů se zásadami požární ochrany
- vypěstování trvalých návyků k požární bezpečnosti

Obsah činnosti:

- výuka teorie – HW, SW, vstupní a výstupní zařízení, operační systémy, počítačové sítě, internet, práce s texty, tabulky a grafy, databáze, práce s obrázky

- praktické vyučování – OS Windows, Linux, počítačové sítě, internet, práce s texty, tabulky a grafy, databáze, práce s obrázky, výuka v programech Scratch, SW CorelDRAW Graphics Suite X8 C, Solidage, Autodesk Inventor, využití polytechnické učebny „A“
- práce s gravírovacím a řezacím CO2 leaserem, práce se soustruhem na dřevo, CNC routerem a stolním soustruhem, práce s dílenským nářadím (pilka, vrtačka, pájka,...) – využití polytechnické učebny „B“
- používání software - WeDo 2.0, programy a stavebnice LEGO MINDSTORMS Education EV3.
- programování v freeware online CAD softwaru tinkercad, práce s 3D tiskárnou
- vlastní práce s počítačem, důraz na samostatnost a umět řešit „základnosti“ svépomocí
- stručná historie výpočetní techniky
- odborné pojmy z oblasti informatiky
- vyhledávání informací pomocí internetu
- komunikace pomocí internetu
- práce s médii
- vědomostní testy
- kontakt se zvířaty
- hraní různých sportovních, vědomostních her s přírodovědným zaměřením
- ruční a estetické práce – podílení se na údržbě nástěnek, výroba úkrytů a příbytků pro zvířata
- procházky do přírody (ekosystémy les, pole, louka, rybník), exkurze do tematických míst (přírodovědná muzea, zoo, faunapark, exo-terra výstavy)
- výuka vázání uzlů, šplh, poznávání topografických značek
- plnění okruhů dle směrnic hry Plamen
- tvorba papírových modelů
- zdokonalování vystřihování
- příprava na automodelářské závody
- zpracování tiskových zpráv, rozhlasových zpráv, videoreportáží

Metody práce:

- vysvětlování
- komunikace – dialog
- hry
- soutěže
- názorná ukázka
- práce s dílenským nářadím

- práce s CNC stroji , leaserem a 3D tiskárnou
- experiment
- práce s mikroskopem
- vlastní zkušenost
- interaktivní - využití multimédií (data projektor, počítač, USB flash disk, interaktivní tabule)
- výklad
- demonstrace na osobním počítači s pomocí dataprojektoru nebo bez něj
- procvičování
- samostatná práce na počítačích a zpracovávání zadaných úkolů na PC
- individuální konzultace
- výklad, rozhovor, simulace, práce ve skupinách, interaktivní učení, workshopy
- sestavení vlastního modelu
- zvládnutí správných návyků při ovládnutí aut
- rozvíjení celkové všestrannosti u mladých hasičů
- plnění disciplín dle směrnic hry Plamen

Očekávané výstupy:

- zvládnutí počítačové gramotnosti
- rozšíření možností komunikace
- účelné a smysluplné využívání volného času
- zlepšení studijních návyků
- upevnění pracovních návyků
- navázání nových kontaktů s vrstevníky
- orientace v pojmech z počítačové oblasti
- pochopení zodpovědnosti péče o zvíře
- vzájemné seznámení mezi dětmi a mládeží, vznik nových přátelství na základě společných zájmů
- pochopení zodpovědnosti za své jednání
- pozitivní přístup k přírodě a životnímu prostředí
- osvojení si procvičovaných znalostí a dovedností a schopnost je využívat prakticky;
- využití zkušeností ze zájmového vzdělávání i v běžném životě;
- děti a mládež přijímá a plní svěřené úkoly;
- samostatnost nejen při pobytu v přírodě
- umět být trpělivý a vytrvalý
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku

- řeší neočekávané situace
- umí samostatně přemýšlet a tvořivě pracovat
- umí získané poznatky a dovednosti tvořivě využít
- vyhledává, třídí a využívá informace ve svém tvůrčím procesu
- organizuje a třídí vlastní novinářskou činnost
- operuje s obecně využívanými termíny v mediální oblasti
- digitální gramotnost
- zvládnutí základních řemeslných návyků
- dodržování bezpečnosti práce

3.4.9 Dětský Klub Friends (DKF)

DKF je financován z OP zaměstnanost, reg. č.: CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0007213

Účel: Podpořit rodiče dětí, kteří se podílí na péči o dítě ve společné domácnosti a dalším pečujícím osobám a přispět tak ke sladování pracovního a rodinného života, k podpoře rodiny a k předcházení sociálního vyloučení osob včetně jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Umožnit rodičům žáků přípravných tříd MŠ a 1. stupně ZŠ vykonávat práci na plný úvazek aniž by nechávali své děti samotné či zajišťovali soukromou, nákladnou péči do doby než se vrátí rodiče ze zaměstnání. Přebudovat stávající klubovnu, na Dětský klub Friends za účelem poskytování služby pro rodiče – péče o děti mimo školní vyučování. Personálně zajistit doprovod dětí na kroužky a péči o děti. Sekundárním cílem je vyplnit volný čas dítěte takovými aktivitami, které naplní jeho potřeby, zájmy i povinnosti a zároveň ujistí rodiče o bezpečnosti a vhodné činnosti jejich dítěte v době, kdy z důvodu zaměstnání nebo hledání zaměstnání, nemohou na dítě dohlížet.

Výchovně vzdělávací cíl:

- prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí
- rozvíjet osobnost dítěte
- rozvoj vědomostí dětí a jejich praktické dovednosti
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování, řešení problémů
- učit se komunikovat, spolupracovat a respektovat se
- nabízet různorodé činnosti s individuálním přístupem k jednotlivým žákům
- vytvářet prostorové podmínky pro odpočinek a relaxaci
- rozvíjet všestrannou spolupráci s rodinami žáků

Obsah činnosti:

- doprovázet děti a žáky ze škol a školských zařízení na zájmové kroužky, z kroužků do DKF
- v rámci zázemí DKF poskytnout dětem a žákům zázemí pro smysluplné trávení volného času dětí a mládeže ve výtvarné, sportovní, mediální, polytechnické, přírodovědné činnosti
- dohled nad zpracováním domácích úkolů, příprava na vyučování

Metody práce:

- pravidelné návštěvy
- vysvětlování
- komunikace – dialog
- besedy
- hry
- soutěže

Očekávané výstupy:

- rozšíření nabídky trávení volného času
- zajištění dohledu nad dětmi a žáky
- rozšíření možností komunikace rodič - dítě - SVČ
- zlepšení přípravy do škol
- osvojení si procvičovaných znalostí a dovedností a schopnost je využívat prakticky
- navázání nových kontaktů s vrstevníky
- využití zkušeností ze zájmového vzdělávání i v běžném životě;
- děti a žáci přijímají a plní svěřené úkoly;

3.4.10 Klub sociálních a občanských dovedností

Klub je financován z projektu Šablony II, reg. číslo: CZ.02.3.X/0.0/0.0/18_063/0008692

Cílová skupina:

Děti, žáci ZŠ a SŠ, SOU, studenti VOŠ

Minimální počet účastníků 6. Maximální počet účastníků je stanoven po dohodě s ředitelkou s přihlédnutím k prostorovým a materiálním podmínkám a k zajištění bezpečnosti.

Výchovně vzdělávací cíl:

- rozvoj komunikativních, sociálních a personálních kompetencí
- rozvoj organizačních schopností
- znalost dětských práv

- umět prosadit potřeby dětí a mládeže na úrovni školy, DDM, obce

Obsah činnosti klubu:

- Rozvíjení týmové práce
- Kooperativní dovednosti, komunikace
- Budování vzájemné tolerance a respektu k odlišnostem. Respektování individuálních potřeb účastníků. (Rozdílná úroveň dovedností, jejich věk a různé zájmy).
- Prevence rizikového chování. Předcházení a řešení problémů
- Podpora a motivace ke vzdělávání. Aktivizační a komplexní metody vzdělávání.

Metody práce:

- pravidelné schůzky
- vysvětlování
- komunikace – dialog
- besedy
- hry
- soutěže

Očekávané výstupy:

- rozšíření možností komunikace
- zlepšení studijních návyků
- upevnění pracovních návyků
- navázání nových kontaktů s vrstevníky
- osvojení si procvičovaných znalostí a dovedností a schopnost je využívat prakticky;
- využití zkušeností ze zájmového vzdělávání i v běžném životě;
- děti a mládež přijímá a plní svěřené úkoly;
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku
- řeší neočekávané situace
- umí samostatně přemýšlet a tvořivě pracovat

Sledování těchto oblastí v klubu:

- Kázeňské přestupky
- Nedůsledné rodičovské vedení
- Sociokulturně znevýhodněné prostředí

3.4.11 Táborová činnost a pobytové akce

Cílová skupina:

Děti, děti s rodiči, žáci ZŠ,, SOU, studenti VOŠ, dospělí

Minimální počet účastníků 10. Maximální počet účastníků je stanoven po dohodě s ředitelkou s přihlédnutím k prostorovým a materiálním podmínkám a k zajištění bezpečnosti.

Časová dotace:

Pobytové akce 2 – 5 dnů, tábory 6 – 14 dní (podzimní, jarní a letní tábory pobytové a příměstské, tuzemské, zahraniční)

Každý vedoucí tábora si určuje sám:

- obsah činnosti
- stanovení výchovných cílů
- očekávané výstupy
- rozvoj konkrétních kompetencí

Vše schvaluje ředitelka.

Výchovně vzdělávací cíl:

- umožnit účastníkům vykročení ze zaběhlých kolejí
- poskytnout konfrontaci s novou zkušeností
- poskytnout účastníkům možnost volby
- vytvořit podmínky pro sebepoznání a vzájemné seznámení s ostatními
- vytvořit podmínky k prožití času TADY A TEĎ
- vytvořit podmínky k platnému začlenění do společnosti
- vytvořit podmínky pro odpočinek a relaxaci
- vytvořit podmínky pro zdravé sportování, zdravý životní styl

Obsah činnosti:

Vždy se přihlíží k věku účastníků a jejich počtu

- tábornické dovednosti
- hry a soutěže
- sportovní aktivity
- klidové, pohybové a tvořivé činnosti

- turistické činnosti
- přírodovědné a ekologické činnosti
- individuální a týmové aktivity
- vzdělávací aktivity

Metody práce:

- instrukce, akce, reflexe
- praktické činnosti individuální, skupinové
- vysvětlování, předvádění, instruktáž, rozhovor, diskuze
- pozorování, napodobování, předvádění
- řešení problému, experiment, hra
- motivace
- improvizace

Očekávané výstupy:

- dávat věci do souvislosti
- pojmenování dění kolem sebe
- citlivé vnímání okolní skutečnosti
- přijímání odpovědnosti za svěřené úkoly
- vnímání kolektivu, schopnost práce v kolektivu

3. 4. 12 Příležitostné činnosti zájmového vzdělávání (besedy, exkurze, přednášky, kulturní, sportovní, rekreační a zábavné akce, akce v rámci projektů a dotačních titulů MŠMT, MPSV, MRR, MŽP)

Cílová skupina:

Děti, děti s rodiči, žáci ZŠ, SŠ, SOU, studenti VOŠ, dospělí, široká veřejnost

Časová dotace:

1 – 8 hodin (dle typu akce)

Výchovně vzdělávací cíl:

- rozvíjet schopnosti komunikovat
- utvářet kladný vztah dítě – rodič (společně strávený čas)
- naučit účelně a aktivně trávit volný čas
- naučit vhodně relaxovat a uvolnit se
- vytvořit kladný vztah k tradicím

- naučit vybírat vhodné aktivity
- naučit získané poznatky využívat ve svém životě
-

Obsah činnosti:

- závisí dle jednotlivých akcí
- dopravní akce
- výtvarné akce
- přírodovědné a turistické
- vystoupení jednotlivých kroužků (prezentace SVČ)

Metody:

- komunikace, vysvětlování, pozorování, napodobování
- hra, soutěž

Očekávané výstupy:

- účastník pojmenovává dění kolem sebe
- využívá účelně volný čas
- vnímá citlivě okolní skutečnosti
- rodiče aktivně tráví společný čas s dětmi
- setkává se s přáteli
- podílí se na utváření příjemné atmosféry
- získává poznatky a zkušenosti, které využije mimo akce i v běžném životě

3. 4. 13 Soutěže

Cílová skupina

Děti, žáci ZŠ, SŠ, SOU, studenti VOŠ

Časová dotace:

3 – 6 hodin (dle druhu soutěže)

Výchovně vzdělávací cíl:

- vzbudit v účastnících potřebu zdravé soutěživosti
- Zhodnotit a upevnit dosud nabrané zkušenosti a dovednosti z minulých let
- zdokonalovat techniku hry a přidat do své hry nové prvky
- rozšiřovat a prohlubovat dosavadní poznatky a vědomosti, získávání poznatků nových

- naučit se ve všech případech chování fair. play
- rozvíjet sociální dovednosti dětí (samostatnost, vzájemná podpora, tolerance, umění prohrávat, týmová spolupráce, rozvíjení smyslového vnímání a kladných emočních vztahů, individuální rozvoj)
- podporovat sebevědomí a snahu o co nejlepší umístění v soutěži
- vést k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

Obsah činnosti:

- míčové hry a sporty
- turnaje ve florbalu
- turnaje v kopané
- turnaje v lukostřelbě
- turnaje ve stolním tenise
- turnaje v badmintonu
- soutěže ve střelbě ze vzduchovky
- cyklistické závody
- hasičské soutěže
- přírodovědné soutěže
- poznávací soutěže
- mažoretkové soutěže

Metody:

- soutěže
- turnaje

Očekávané výstupy:

- dítě jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje
- respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- dítě uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí
- adekvátně reaguje v situaci úrazu spoluhráče
- má poznatky a zkušenosti, které využije mimo akce a v běžném životě
- chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody
- vnímá radostný prožitek z činnosti podpořené pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

3. 4. 14 Spontánní aktivity

Cílová skupina:

Děti, žáci ZŠ, SŠ, SOU, studenti VOŠ

Časová dotace:

sportovní hřiště pondělí až pátek od 13. 00 – 19.00 hodin (duben – říjen)

klubovna s hracími prvky pondělí až pátek od 13. 00 – 19. 00 hodin (celoročně)

Výchovně vzdělávací cíl:

- aktivizovat ke smysluplnému trávení volného času mládež, která se pohybuje v ohrožujícím prostředí, nezávisle na tom, zda tomuto ohrožení podléhá nebo mu umí čelit
- předcházet, zabránit a omezit sociálně – patologické jevy
- podporovat schopnosti odolávat ohrožení, zachovat si duševní a fyzické zdraví, nepodlehnout tlaku okolí a nezačít se chovat rizikově
- naučit přiměřeně zvládat a vyjádřit své pocity

Obsah činnosti:

- klubové hry
- posezení s přáteli
- spoluorganizace akcí

Metody práce:

- praktické činnosti individuální, skupinové
- pozorování, napodobování, předvádění
- řešení problému, experiment, hra
- motivace

Očekávané výstupy:

- mládež umí využít sebepoznání pro svůj další osobnostní rozvoj
- umí zvládat problémy, stres a negativní emoce
- vytrvalost a trpělivost při dokončení věcí, neodstupovat od věcí kvůli překážkám
- schopnost přijmout odpovědnost za svoje chování
- své zkušenosti využívá ve prospěch skupiny, která spoluutváří jeho život
- aktivně naslouchá
- umí nebýt závislá na mínění druhých

- toleruje ostatní
- umí obhájit svůj názor a práva
- je schopna uvědomit si nejen své potřeby, ale i potřeby jiných, přijímat je a akceptovat

4. Délka a časový plán vzdělávání

Délka a časový plán vzdělávání jsou zpracovány především pro pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost. U dalších forem vzdělávání s ohledem na jejich charakter je možné jejich částečné zpracování. Podrobně jsou pak rozpracovány a popsány v plánu činnosti na příslušný školní rok.

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost probíhá zpravidla v jednoletých cyklech. V případě některých aktivit se však jedná o cykly víceleté. Tyto cykly na sebe volně navazují, obsahově jsou přizpůsobeny věku účastníka a dosud jím absolvované délky zájmového vzdělávání (začátečníci – pokročilí).

V průběhu jednoletého cyklu se účastník seznámí a osvojí si základní dovednosti v dané oblasti, v případě víceletých cyklů dále rozvíjí základní dovednosti, vědomosti a návyky, tj. příslušné klíčové kompetence.

Osnovy jednotlivých cyklů jsou součástí pedagogické dokumentace odborných oddělení SVČ, kde jsou zapsány do deníků zájmových útvarů v části Celoroční plán práce.

Školní rok začíná 1. září a končí 31. srpna následujícího kalendářního roku. Většina forem vzdělávání je realizována v období školního vyučování s tím, že pravidelná výchovně vzdělávací a zájmová činnost je zahájena podle jejího zaměření v průběhu září a končí v průběhu června daného roku.

SVČ zajišťuje některé z forem vzdělávání i v období školních prázdnin (tábory, příležitostná činnost a spontánní aktivity).

Vyučovací hodina v pravidelné výchovně vzdělávací a zájmové činnosti trvá 60 minut a lze ji dělit nebo spojovat.

5. Formy vzdělávání

Formy vzdělávání vycházejí jednak z § 111 školského zákona a dále z § 2 vyhlášky 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

Zájmové vzdělávání se v SVČ uskutečňuje těmito formami:

a) příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činností nespojenou s pobytem mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školského zařízení pro zájmové

vzdělávání (divadelní, taneční vystoupení, přehlídky, dny otevřených dveří, výstavy, workshopy, sportovní soutěže, akce pro širokou veřejnost),

b) pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností (zájmové kroužky, kurzy, kluby),

c) táborovou činností a další činností spojenou s pobytem jak v místech, kde SVČ vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání, tak i mimo tato místa,

d) osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro děti, žáky a studenty, případně i další osoby a vedení k prevenci sociálně patologických jevů,

e) individuální prací, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů,

f) využitím otevřené nabídky spontánních činností (otevřené kluby, oddělení spontánních aktivit),

g) organizováním soutěží a přehlídek dětí a žáků, a to ve spolupráci se školami a dalšími institucemi.

6. Obsah zájmového vzdělávání v SVČ

Obsah zájmového vzdělávání ve všech jeho formách v SVČ koresponduje se základním principem otevřenosti, je postaven tak, aby umožnil jejich realizaci s přihlédnutím k věku, individuálním možnostem, zájmům a potřebám všech účastníků. Účastníci získávají nejen znalosti a dovednosti, ale jsou vedeni k jejich využití v praxi.

Činnost SVČ je rozdělena do následujících tematických oblastí:

- oblast techniky a přírodních věd
- oblast estetiky
- oblast sportovní

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Všichni uchazeči o zájmové vzdělávání se speciálními potřebami mají možnost se jej účastnit a jsou plně integrováni do všech forem činností, pokud obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem.

7.1 Žáci zdravotně postižení a zdravotně znevýhodnění:

Zdravotně postiženým a zdravotně znevýhodněným žákům zajistíme:

- v oblasti personální:

- dostatečné personální zajištění aktivit

- využití dobrovolníků
- pomoc ze strany rodičů, speciálních pedagogů

- v oblasti technické:

- Zajistíme pomoc při pobytu ve třídách
- variabilitou vybavení umožníme bezpečný pohyb

- v oblasti materiální:

- didaktické a kompenzační pomůcky
- dostatek materiálu pro činnosti

- v oblasti organizační:

- přizpůsobení aktivit tak, aby byly přístupné všem, využijeme pomoc skupiny spolužáků, podporující integraci
- zajištění informovanosti odborné i laické veřejnosti o nabídce integrovaného zájmového vzdělávání

7. 2 Žáci se sociálním znevýhodněním:

Žákům se sociálním znevýhodněním jsme připraveni zabezpečit zapojení do všech aktivit:

- využít didaktických her pro rozvoj a upevnění slovní zásoby
- vhodně zvolit kolektivní hry, které umožní kontakt a bezprostřednost, pomohou odstranit sociální bariéry
- při zájmových aktivitách podpořit zájem o jednotlivé oblasti, zapůjčením pomůcek a materiálu odstranit možné problémy dané sociálním postavením rodiny
- zapojit do herních aktivit upevňujících rozvoj slovní zásoby
- vzájemně se seznámit s kulturními zvyklostmi a lidovými tradicemi českého prostředí v porovnání s kulturami jednotlivých etnik

7. 3 Žáci s poruchou autistického spektra:

U žáků s poruchou autistického spektra (PAS) postupujeme dle Pokynu ředitelky č. P08/1/2016.

V ostatním jsme připraveni zapojit tyto žáky dle bodu 7.1 tohoto ŠVP.

8. Podmínky pro vzdělávání nadaných účastníků

Ve školním vzdělávacím programu školského zařízení pro zájmové vzdělávání je vhodné vymezit i vytváření podmínek pro rozvoj mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů, a to i přesto, že na rozdíl od koncepčních materiálů, školský zákon ani návazná vyhláška o zájmovém vzdělávání tuto oblast zájmového vzdělávání dále neupravují.

S ohledem na psychosociální charakteristiku nadaných jedinců je možné ve školním vzdělávacím programu vymezit například:

- vhodné zájmové vzdělávací aktivity pro tuto skupinu účastníků, tzn. Aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů a sociální a emoční inteligence,
- možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám,
- odbornou připravenost pedagogických pracovníků,
- spolupráci se školským poradenským zařízením a se školou.

9 Podmínky přijímání uchazečů, průběh a ukončování vzdělávání

9.1 Přijímání uchazečů

Činnost SVČ je určena pro děti, žáky, studenty, pedagogické pracovníky, popřípadě další osoby, a to bez ohledu na místo jejich trvalého pobytu nebo jiné podmínky.

O přijetí účastníka k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti a táborové činnosti rozhoduje ředitelka na základě přijetí písemné přihlášky podepsané uchazečem, u osob mladších 18 let podepsané zákonným zástupcem uchazeče.

Uchazeči o zájmové vzdělávání jsou přijímáni do výše uvedených forem činností na základě těchto kritérií:

a) Kapacita – je různě definována pro jednotlivé formy i obory činnosti. Pro pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost a táborovou činnost je stanovena v plánu činnosti na příslušný školní rok, u dalších forem činnosti je určena aktuálními podmínkami a prostorovými možnostmi určenými pro realizovanou činnost.

b) Věk – pro pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost a táborovou činnost je stanoven věkový interval pro uchazeče, u většiny dalších forem činností není rozhodujícím, ale jen doporučujícím faktorem a věkový interval není pevně stanoven.

c) Uhrazení úplaty – podmínkou pro přijetí do některých forem činností, kde se zájmové vzdělávání poskytuje za úplatu a to jednorázovou platbou za celý školní rok. Splatnost úplaty v pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti je ředitelkou stanovena tak, aby byla tato úplata splatná nejpozději do 31. 12. běžného roku. Dvě pololetní plátky jsou možné v případě schválení ústní žádosti zákonného zástupce ředitelkou SVČ. Úplata za zájmové vzdělávání je podrobně řešena vnitřní směrnicí č. 25 – Úplata za zájmové vzdělávání.

9.2 Průběh vzdělávání

Průběh zájmového vzdělávání upravuje plán činnosti na daný rok a je závislý na formách a typech činnosti. Jeho praktická část je upravena ve Vnitřním řádu SVČ. V případě závažného a opakovaného porušení Vnitřního řádu SVČ je ředitelka oprávněna účastníka zájmového vzdělávání podmíněně nebo i nepodmíněně vyloučit.

9.3 Ukončování vzdělávání

Zájmové vzdělávání je ukončeno po uplynutí předem stanovené doby. Výjimečně může být účastník vyloučen v případě nevhodného chování, které narušovalo a ohrožovalo vzdělávání ostatních účastníků.

Pokud se klient zúčastní práce v zájmovém útvaru po celý rok nebo kurzu (minimálně 10 lekcí), obdrží na závěr Osvědčení o absolvování pravidelné výchovně vzdělávací a zájmové činnosti.

9.4 Označení dokladu o ukončeném vzdělání

Doklad o ukončení vzdělání obsahuje zejména tyto údaje:

- a) Identifikační údaje SVČ Vítkov, p.o.
- b) Název: Osvědčení o absolvování
- c) Název absolvované činnosti
- d) Jméno, příjmení a datum narození účastníka vzdělávání
- e) Podpis ředitelky nebo jejího zástupce a příslušného pedagoga
- f) Datum vydání dokladu

10. Popis materiálních podmínek

Majitelem budov a pozemků je Město Vítkov, TZ Klokočov až od roku 2012 po převodu z majetku MSK do majetku Města Vítkova. SVČ je dán majetek k užívání, veškerý majetek SVČ nabývá pro zřizovatele, majetkové vztahy se zřizovatelem jsou popsány ve zřizovací listině SVČ. Budovy i pozemky se budou nadále udržovat, modernizovat a rozšiřovat tak, aby mohla v SVČ probíhat zájmová činnost odpovídající současným trendům.

Materiální vybavenost jednotlivých zájmových útvarů a kluboven odpovídá běžným standardům současnosti, materiální vybavenost je každoročně doplňována na základě požadavků vedoucích zájmových útvarů.

11. Popis personálních podmínek

Hlavní vzdělávací a výchovné cíle v SVČ realizuje kolektiv pedagogických zaměstnanců – pedagogů volného času. SVČ zaměstnává 7 fyzických osob – 3,8 pedagogů volného času, 1 účetní a 1 provozní zaměstnanec stálé, 0,2 školní asistent, 1 pomocný údržbář na VPP, 1 uklízečku na DPP. Kvalifikační předpoklady a odbornost pedagogických zaměstnanců je dána zákonem č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících v platném znění, všichni interní pedagogičtí zaměstnanci SVČ kvalifikační předpoklady splňují. V naší organizaci jsou také zaměstnáni externí pracovníci, jejich počet závisí na počtu zájmových útvarů v daném školním roce, jejich počet se pohybuje od 20 do 30 externích pedagogických zaměstnanců.

Organizační struktura vychází z potřeb SVČ, kompetence pedagogických pracovníků vycházejí z činnosti SVČ, pedagogický pracovník si volí sám formy, metody a postupy práce. S kompetencemi přijímá pedagogický pracovník i osobní zodpovědnost za dodržování bezpečnosti, vnitřního řádu a plánu činnosti. Pedagogičtí pracovníci si doplňují a rozšiřují odborné znalosti, a to zejména na seminářích nebo školeních, které jim zajišťuje SVČ v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).

Provozní zaměstnanci plní kvalifikační předpoklady, pravidelně se zúčastňují odborných seminářů ve svém oboru. Provozní zaměstnanci zajišťují bezproblémový chod, úklid a údržbu.

Tým zaměstnanců SVČ je schopen týmové spolupráce, vytváří na svém pracovišti přátelské klima, vůči účastníkům zájmového vzdělávání uplatňuje profesionální, laskavý a přátelský přístup.

12. Popis ekonomických podmínek

SVČ je příspěvkovou organizací s vícezdrojovým způsobem financování.

Základní zdroje financování jsou zejména:

- státní rozpočet
- příspěvek zřizovatele
- vlastní zdroje z hlavní činnosti (úplaty účastníků)
- granty a projekty
- dary

Zásady hospodaření se řídí obecně platnými právními normami pro hospodaření příspěvkových organizací v ČR, právními předpisy pro zájmové vzdělávání (úplata účastníků) a dalšími podmínkami formulovanými v souboru vnitřních směrnic ředitele.

Každoročně (školní rok) je stanovována výše úplat účastníků za pravidelnou činnost, a to na základě předpokládaných nákladů na jednotlivé ZÚ, viz. Vnitřní směrnice o úplatě za zájmové vzdělávání.

Předpokládané formy a počty zájmových útvarů jsou v průběhu měsíce září a října každého roku korigovány podle skutečného zájmu dětí a mládeže o ZÚ. Nabídka ZÚ je zveřejněna na webových stránkách SVČ a vyvěšena na vývěsních místech v SVČ, školách a školských zařízeních města, na vývěsních tabulích města. U ostatních činností jsou úplaty stanovovány průběžně, v závislosti na nákladovosti. Kontrolní mechanismy jsou zajišťovány vnitřním kontrolním systémem a vnějšími kontrolami (především finanční kontrola zřizovatele).

13. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Všechny prostory SVČ i turistické základny v Klokočově jsou z hlediska bezpečnosti a požární ochrany kontrolovány a monitorovány minimálně 1x ročně. Únikové východy a schodiště jsou řádně označeny. Z hlediska bezpečnosti jsou prostory organizace bezproblémové, v TZ Klokočov je místnost pro poskytnutí první pomoci.

Ve všech prostorách je zákaz kouření, požívání alkoholických nápojů a psychotropních látek. Prostory SVČ s sportovního areálu jsou uklízeny denně, prostory TZ v Klokočově jsou uklízeny dle potřeby – před a po pobytu osob, všechny místnosti jsou pravidelně větrány.

Z hlediska psychosociálních podmínek je v SVČ vytvářeno zdravé sociální klima s prvky partnerství, které přispívá k naplňování potřeb účastníků činností, a účastníci jsou rovněž chráněni před případným násilným chováním, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy školeným personálem.

Podmínky BOZP

SVČ při zájmovém vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech přihlíží k základním fyziologickým potřebám účastníků a vytváří podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociální patologických jevů.

Zajišťujeme bezpečnost a ochranu zdraví a předáváme účastníkům potřebné informace (proškolování před jednotlivými typy činností). Při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví vycházíme z obecně platných právních norem. V rámci personální agendy je stanoven rozpis (plán) pravidelných preventivních kontrol.

Odděleně je vedena evidence pracovních úrazů a úrazů účastníků.

Provoz a režim činnosti se řídí vnitřním řádem SVČ a souborem vnitřních směrnic ředitelky, které stanovují zásady nejen pro vzdělávací činnost, ale i pro oblast BOZP, ochrany majetku, ekonomiku a kontrolní mechanismy.

Účastníci činnosti jsou pojištěni, stejně tak majetek a vybavení SVČ centrálně přes zřizovatele – Město Vítkov.

14. Zveřejnění školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program vydává ředitelka a zveřejní ho na přístupném místě ve školském zařízení. Je možné ho například vyvěsit na nástěnce, pokud to jeho rozsah a forma zpracování umožňují. Stejně tak je možné ho v elektronické podobě zveřejnit na webových stránkách školského zařízení.

Do školního vzdělávacího programu může každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy, anebo za cenu v místě obvyklou může obdržet jeho kopii. Cenu stanoví ředitelka s přihlédnutím k nákladům na jeho kopírování případně i vazbu.

Vzhledem k tomu, že ŠVP je veřejný dokument, školské zařízení může při jeho zpracovávání čerpat z obdobných dokumentů jiných školských zařízení a naopak nemůže bránit tomu, aby z jeho dokumentu čerpala ostatní školská zařízení.

15. Hodnocení v SVČ

Hodnocení zájmového vzdělávání, návštěvnosti, cílů, projektů, vedení aj. probíhá na běžných provozních SVČ a v hodnotící zprávě, která je zpracována každým rokem a je zveřejněna na webových stránkách SVČ Vítkov, p.o.

Hodnocení probíhá také s jednotlivými zaměstnanci formou tzv. osobních pohovorů, vyhodnocováním akcí a zájmového vzdělávání obecně. Významnou součástí hodnocení jsou kontakty s účastníky vzdělávání, kdy je vždy přihlédnuto k jejich názorům, jejich názory a připomínky jsou vyhodnocovány.

Hodnocení uplynulého roku je základem pro tvorbu plánu na příští rok.

16. Závěrečná ustanovení

Školní vzdělávací program byl sestaven s pomocí pracovníků SVČ a projednán na pedagogické poradě dne 12. 11. 2018. Přílohou školního vzdělávacího programu je Minimální preventivní program SVČ, p.o.

Toto znění ŠVP vstupuje v platnost 1. ledna 2019.

Středisko volného času Vítkov, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

1. Hlavní cíl:

Základní strategií prevence v našem SVČ je vedení účastníků činnosti (zejména dětí a mládeže) ke **zdravému aktivnímu životnímu stylu**, k osvojování **pozitivního sociálního chování** a k **rozvoji osobnosti**.

Cílem je tedy přispívat k tomu, aby děti navštěvující SVČ byly zodpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jejich věku.

Aktivity v našem SVČ vedou děti k osvojování norem mezilidských vztahů, které respektují svébytnost a individualitu; mají za cíl rozvíjet zejména dobré mezilidské vztahy, úctu k životu druhého člověka, humánní a tolerantní jednání, stejně jako jednání v souladu s právními normami. Volnočasovými činnostmi se snažíme schopnosti dětí a mládeže rozvíjet, a přispívat tak k zachování integrity jejich osobností, aby mohly úspěšně procházet situacemi, které život ve společnosti přinášejí.

2. Realizace:

A. Prostředí SVČ

V budově SVČ chceme vytvářet příjemné, bezpečné a podnětné prostředí. Chceme vytvářet ideální podmínky pro neformální vzdělávání. Prostředí by mělo být inspirativní, vybavené řadou pomůcek, knih, her, materiálů, přístrojů, nástrojů aj. tak, aby poskytovalo množství kvalitních podnětů pro organizovaně i spontánně prožitý volný čas. V průběhu tohoto školního dovybavíme klubovnu v přízemí – místnost pro volnou hru dětí, která bude vybavena např. sedačkou, polici s knihami, klavírem, stolním fotbálem, společenskými hrami, notebookem apod., a kterou děti mohou využívat v odpoledních hodinách.

B. Obecné zásady našich aktivit

- vedení k aktivnímu zdravému životnímu stylu
- vytváření optimálních podmínek pro vzdělávání
- vytváření neformálního a na důvěře založeného vztahu mezi dítětem a pedagogem
- sledování vývojových a individuálních potřeb dětí a snaha přizpůsobovat se jim
- posilování sebeúcty dětí
- podpora dětí v překonávání problémů a zátěžových situací
- rozlišování hierarchie hodnot
- vytváření úzkého kontaktu mezi SVČ a rodiči

3. Konkrétní aktivity na eliminaci sociálně-patologických jevů

A. V oblasti rizikového chování:

Záškoláctví

Sledujeme docházku i přesto, že činnost je na základě zájmu a v podstatě dobrovolná. Žádáme rodiče o omlouvání telefonicky nebo písemně (email). Spolupracujeme s rodiči, je to kontrola i pro ně.

Šikana a projevy agrese

Pokud se případ šikany vyskytne, postupujeme citlivě vůči oběti, dle doporučených postupů (viz Příloha 3.). Spolupracujeme s odborníky, popř. i nestátními organizacemi, zabývajícími se prevencí šikanování (kriminální pro mládež, sociální kurátor apod.). Problém šikanování je široký – jedinci zrají a vyspívají, socializují se, především prostřednictvím společenských vzorců, se kterými se setkávají dennodenně a které je obklopují. Snažíme se, abychom v SVČ a při našich aktivitách vytvářeli vlídné a bezpečné prostředí, které by děti vnímaly jako normu a inspiraci, ve které agresivní chování nemá své místo.

Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě

Ve všech našich činnostech dbáme na bezpečnost, informujeme účastníky o vystavování se nepřiměřenému riziku při sportu, ohrožování nejen sebe sama, ale i dalších osob, svého i cizího majetku.

Rasismus a xenofobie

Netolerujeme jakékoliv náznaky rasismu a antisemitismu. Vysvětlujeme nutnost tolerance pro soužití národů, národnostních menšin a lidí různého náboženského vyznání. Tomu odpovídající společné aktivity popř. projekty. V našich kroužcích, akcích i na táborech vítáme příslušníky menšin.

Sexuální rizikové chování

Motivujeme děti k vytváření zdravých postojů v oblasti informací o sexu, pornografii a násilí. I ke schopnosti kriticky nahlížet tyto informace a dovednosti odmítnout situace, které je ohrožují. Např. přístupem ke vhodné literatuře, diskusemi v rámci kroužků apod.

Závislosti

V průběhu aktivit zmiňujeme problematiku ne jenom zakázaných drog, ale i volných drog (alkohol a tabák), zaměřujeme se i na běžně dostupné těkavé látky (lepidla, plyny, aerosoly), pozornost věnujeme i zneužívání léků. Poskytujeme rodičům i dětem základní informace týkající se drog, včetně postojů SVČ k protidrogové problematice. Zajišťujeme v případě potřeby poradenské služby specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro studenty, rodiče a pedagogy.

Problémy spojené se syndromem týraného, zanedbávaného a zneužívaného dítěte

Při rozpoznání daného problému zajistíme včasné intervence zejména v případech: domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání, ohrožování mravní výchovy mládeže.

Důležité informace zveřejňujeme na informační nástěnce umístěné ve vestibulu SVČ, kde je i odkaz na webové stránky organizace obsahující tyto informace podrobně, jsou zpřístupněny všem návštěvníkům.

B. V oblasti aktivního zdravého životního stylu:

Snažíme se o formování pozitivních postojů a vytváření pozitivního sociálního prostředí a vazeb. Ke zdravému životnímu stylu patří schopnost komunikace, schopnost vytvářet přátelské vazby, asertivní dovednosti, schopnost tolerance, empatie, solidárnost, nenásilné zvládnání konfliktů, zvládnání úzkosti, zvládnání stresu, schopnost odpočívat. Organizujeme aktivity, které toto podporují a rozvíjejí. Zaměřujeme se na pohybové aktivity, pohyb a pobyt v přírodě. Organizujeme aktivity pro děti i mládež, ale neustále rozšiřujeme i nabídku prarodinných aktivit.

Aktivity pro rodiče a veřejnost:

- prarodinné aktivity
- informační nástěnka

- informace pro rodiče na webu včetně odkazů na užitečné internetové stránky a literaturu (součást MPP):

1. O drogách. Jak poznám, že moje dítě alkohol nebo drogy bere. (viz příloha č.1). Doporučení rodičům, jejichž dítě má problémy s návykovými látkami. Čemu se vyhnout? (viz příloha č. 2)
2. O šikaně. Definice pojmu. Varovné signály pro rodiče. Co dělat? (viz příloha č. 3)

Aktivity pro děti a mládež:

- kroužky a kurzy
- akce
- tábory a soustředění
- spontánní činnost (v klubovně – viz. výše)
- odborná pomoc – zprostředkování
- informační nástěnka
- literatura

Informační nástěnka

V přízemí haly SVČ je nástěnka věnovaná protidrogové prevenci, kde jsou vyvěšeny důležité odkazy na informační letáky, články, seznam zařízení věnujících se prevenci i ostatním sociálně patologickým jevům. V II. NP budovy SVČ je umístěna vitrína, kde se tematiky věnujeme zdravému životnímu stylu a rozvíjení zájmů dětí – nabídky akcí nejrůznějších organizací, zajímavých míst k navštívení apod.

Tipy pro rodiče na užitečné webové stránky a literaturu týkající se primární prevence:

www.prevence-info.cz

www.drogy.cz

www.podaneruce.cz

<http://www.vitkov.info/mestsky-urad/komunitni-planovani/>

Petrowski, T.: Bezpeční na internetu pro všechny. Dialog/Liberec 2014

Martínek, Z.: Agresivita a kriminalita školní mládeže. Grada/Praha 2009

Bendl, S. – Hanušová, J. – Linková, M.: Žák k problémovým chováním. Cesta institucionální pomoci. Triton/Praha 2016.

Nešpor, K.: Návykové chování a závislosti. Současné poznatky a perspektivy. Portál/Praha 2000

Nešpor, K.: Sebeovládání. Albatros, Praha 2013.

(Knihy jsou k zapůjčení v SVČ v ředitelně.)

4. Spolupráce

S vytvořením programu jsou seznámeni všichni externí i interní pedagogičtí pracovníci, a to prostřednictvím pedagogických porad, emailové korespondence, google disku. Ostatní pracovníci SVČ jsou rovněž s tímto programem seznámeni a v rámci svých možností působí kladným příkladem na děti.

Minimální preventivní program je umístěn na nástěnce věnované této problematice.

Většina pedagogů i externích pracovníků spolupracuje na realizaci MPP v rámci různých forem trávení volného času, které dle ŠVP na SVČ fungují. Spolupráce probíhá na základě informací od pedagogů škol, kteří jsou zároveň externími pracovníky SVČ, dále komunikace mezi pracovníky navzájem. Informace se k nám dostávají také na základě důvěry dětí ke svým vedoucím kroužků.

Spolupráce a výměna informací probíhá s rodiči a zákonnými zástupci našich klientů.

Spolupracujeme s městem Vítkov, městskou policií, navázali jsme spolupráci se sociální pracovníci.

Přílohy minimálního preventivního programu

Příloha č. 1

INFORMACE PRO RODIČE - JAK POZNÁM, ŽE MOJE DÍTĚ ALKOHOL NEBO DROGY BERE?

- Změnila se osobnost Vašeho dítěte v poslední době v nějakém významném ohledu?
  - Má časté výkyvy nálad?
  - Straní se Vás? Je zlostný nebo depresivní?
  - Tráví hodně času ve svém pokoji sám?
  - Ztratil zájem o školu a o vyučování, případně další aktivity, např. sport?
  - Zhoršil se jeho prospěch?
  - Přestal trávit čas se starými kamarády? Přátelí se s dětmi, které se Vám nelíbí? Nesvěřuje se a nemluví o tom, kam chodí a co dělá?
  - Máte pocit, že se Vám doma ztrácí peníze nebo věci (peníze potřebné na alkohol a drogy) nebo máte pocit, že má víc peněz, než byste očekávali (peníze získané z prodeje drog)?
  - Reaguje nepřiměřeně, když s ním mluvíte o alkoholu a o drogách nebo se snaží změnit téma?
  - Lže nebo podvádí?
  - Pozorujete fyzické příznaky užívání drog nebo alkoholu? Rozšířené nebo zúžené zornice?
- Nejasné vyjadřování a myšlení?
- Ztratilo Vaše dítě zájem o koníčky? Ztratilo motivaci, nadšení a vitalitu?
  - Našli jste někdy důkazy užívání drog nebo alkoholu, prášky, lahve?
  - Zhoršil se vztah dítěte k členům rodiny?
  - Zdá se Vaše dítě být nemocné, unavené a protivné ráno, po možném užití drog předešlý den?
  - Přestalo se Vaše dítě o sebe starat, změnil se jeho styl oblečení?
  - Zdá se být méně soustředěný?

Příloha č. 2

DOPORUČENÍ RODIČŮM, JEJICHŽ DÍTĚ MÁ PROBLÉMY S NÁVYKOVÝMI LÁTKAMI

A. Co dělat:

Jestliže je dítě pod vlivem drog a hrozí otrava, **neváhejte zavolat lékaře**. Používání drog není trestné, a dítěti proto žádný soudní postih nehrozí. S dítětem pod vlivem drog nemá smysl se hádat. Vážný rozhovor odložte na pozdější dobu.

- Nespoléhejte na zázračné okamžité řešení, ale spíše na dlouhodobou výchovnou strategii. Jejím základem je **nepodporovat a neusnadňovat pokračující braní drog, naopak odměňovat každou změnu k lepšímu** a povzbuzovat k ní. To, že taková strategie nepřináší vždy okamžitý prospěch, ještě neznamena, že je neúčinná. Může se totiž jednat o příliš velký problém, jehož řešení vyžaduje více času a spojenců.

- Získejte důvěru dítěte a naslouchejte mu. To je těžké, zvláště když říká a hlavně dělá z hlediska rodičů nesmysly, a když hájí hodnoty pro rodiče nepřijatelné. **Vyslechnout dítě ale ještě neznamená přistupovat na jeho stanovisko.**

- Naučte se s dítětem o alkoholu a drogách mluvit. **Bude-li dítě nějakou drogu obhajovat, vyslechněte ho, ale opatřete si protiargumenty.**

- Uvědomte si své možnosti. Dítě, které bere drogy nebo pije, bývá většinou nezralé a neschopné se o sebe postarat. **Může tisíckrát pohrdat názory rodičů, ale většinou si nedokáže opatřit základní prostředky k životu. V tom je Vaše šance a síla.** Určitou základní péči jste sice povinni nezletilému dítěti poskytnout, ale mělo by cítit, že Vaše péče je jiná, když se chová rozumně a když ne. Cílem je, aby dítě pochopilo, že skutečná samostatnost předpokládá schopnost se o sebe postarat.

- Vytvořte zdravá rodinná pravidla. **Dítě by mělo vědět, jaké předvídatelné důsledky bude mít jeho jednání.** Mělo by mu být jasné, že je výhodnější, když se bude chovat přijatelně.

- **Jestliže dospívající není ochoten ke změně, měl by nést důsledky.** To se samozřejmě netýká situací, kdy je ohrožen život, např. při předávkování. (Teprve až vážné problémy, které drogy způsobí, jsou často důvodem k léčbě a změně).
- Předcházejte nudě. **Musíte počítat s tím, že může být nutné trávit v prvním období s dítětem mnohem více času.** Měli byste mít přehled, kde je, co dělá, zamyslet se nad jeho denním programem a životním stylem.
- **Pomozte mu se odpoutat od nevhodné společnosti.** To má pro překonání problému často podstatný význam. Jestliže Vám potomek tvrdí, že si s lidmi, se kterými dříve bral drogy, chce jenom pobýt nebo si povídat, buď lže, nebo podceňuje nebezpečí. Někdy je možné uvažovat i změně prostředí.
- **Posilujte sebevědomí dítěte.** Najděte a udržujte křehkou rovnováhu mezi kritickým postojem vůči chování dítěte ("nelíbí se nám, že bereš drogy") a respektem vůči jeho osobnosti a lásce k němu ("vážíme si tě jako člověka a záleží nám na tobě"). Je to těžké, je to však nutné. Stejně **nutné je i oceňovat třeba drobné pokroky a změny k lepšímu.** Je také třeba vidět silné stránky dítěte, jeho možnosti a dobré záliby, které má možná z předchozí doby a na které se dá navázat.
- **Spolupracujte s dalšími dospělými.** Velmi důležitá je spolupráce v rodině. Rodiče by se měli ve výchově problémového dítěte dokázat domluvit. Jenom tak totiž nebude dítě uzavírat spojení s tím rodičem, který mu právě víc povolí. Důležitá je i spolupráce v rámci širší rodiny (babička), spolupráce s léčebnými zařízeními, školou, případně dalšími institucemi. Často až vážně míněná hrozba ústavní výchovy, nebo hrozba ohlášení krádeže v domácnosti na policii mohou přimět dospívajícího přijmout léčbu.
- Osvědčuje se také, když rodiče dětí s těmito problémy spolu hovoří v rámci skupinové terapie nebo svépomocné organizace. Umí se navzájem pochopit a předávají si užitečné zkušenosti.
- Buďte pro dítě pozitivním modelem. K tomu je nutné, abyste myslel i na své zdraví a svoji tělesnou a duševní kondici a abyste měl své kvalitní zájmy.
- **Neváhejte vyhledat profesionální pomoc pro sebe, jestliže dítě odmítá.** V případě manželských nebo partnerských problémů se můžete např. obrátit na poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy. Pamatujte, že zvládnutím problémů zvyšujete i šanci na ovlivnění dítěte.
- Přístup k dítěti, které má problémy s alkoholem nebo jinou drogou, shrnuje anglické slovo "tough love". V češtině to znamená "tvrdá láska". Myslí se tím dobrý vztah k dítěti, snaha mu pomoci, ale zároveň cílevědomost a pevnost.

B. Čemu se vyhnout:

- **Nepopírejte problém.** Zbytečně by se tak ztrácel čas a rozvíjela se závislost na 6 návykové látce.
- **Neskrývejte problém.** Někdo se za takový problém stydí a tají ho. Aby se dokázal v situaci lépe orientovat a citově i rozumově ji zvládat, měl by si naopak o problému s někým důvěryhodným a kvalifikovaným pohovořit. Měl by také hledat spojení.
- **Neobviňujte partnera.** Na to, abyste si vyřizovali s druhým rodičem dítěte staré účty a navzájem se obviňovali, není naprosto vhodná doba. Minulost se změnit nedá, budoucnost naštěstí často ano.
- Nehledejte v dítěti zneužívajícím drogy spojení proti druhému rodiči.
- **Nezanedbávejte sourozence dítěte** zneužívajícího alkohol nebo jiné drogy. Sourozenci problémového dítěte jsou více ohroženi, problémem v rodině trpí a Vaši péči a Váš zájem potřebují.
- **Nezanedbávejte bezpečnost dalších lidí v domácnosti,** zejména malých dětí. Člověk pod vlivem alkoholu nebo drog jim může být velmi nebezpečný, i když by jim za normálních okolností neublížil. Je také třeba myslet na to, aby se drogami, které dospívající domů přinesl, neotrávil další sourozenec.
- **Nefinancujte zneužívání drog a neusnadňujte ho.** S tím souvisí i to, aby rodina zabezpečila cenné předměty a nenechala se okrádat. Krádež nemusí uskutečnit samotné dítě, ale jeho "kamarádi", kterým dluží za drogy. Jestliže začalo dítě zneužívat pervitin nebo opiáty bývá otázkou času, kdy se začnou ztrácet peníze a cenné předměty. Nejde tu jen o majetek, ale

také o okolnost, že ukradený majetek slouží špatné věci - totiž rozvoji závislosti. Argument, že by si dítě opatřilo prostředky jinak, např. prostitucí nebo krádežemi, neobstojí. Pokud bude závislost pokračovat, je pravděpodobné, že k tomu dojde stejně.

- **Nedejte se vydírat.** Vyhrožování fetováním, útekem, prostitucí nebo sebevraždou je častým a oblíbeným způsobem vydírání rodičů. Ano, všechna tato rizika u závislých na drogách existují. Tím, že rodiče pod jejich tlakem ustupují, ovšem riziko nesnižují, ale zvyšují.

- **Nevyhrožujte něčím, co nemůžete nebo nechcete splnit.**

- **Vyhňte se fyzickému násilí.** Fyzické násilí většinou nevede k cíli. Často jen živí v dítěti pocit ukřivděnosti, vede k sabotování snah rodičů a k útěkům.

- **Nejednejte chaoticky** a impulzivně.

- **Nevěřte tvrzení, že má dospívající drogy pod kontrolou,** případně, že snižuje dávky a že drogu brzy vysadí. Buďte připraveni na to, že dříve či později pravděpodobně přijde krize. Využijte ji a trvejte na změně životního stylu, případně na nějaké skutečně účinné formě léčby, jestliže není dospívající schopen zvládnout problém sám.

- **Do nekonečna neustupujte.** Požadavek, aby lidé, kteří berou drogy, do vašeho bytu nechodili, je rozumný.

- **Nevytvářejte nátlak.** Parta a nevhodní přátelé by se tím stávali pro dítě ještě přitažlivější.

- **Nezabouhnete dveře navždy.** I když dítě odejde, je dobré být připraven mu pomoci, pokud přijme určité podmínky.

- **Neztrácejte naději. Vaším tichým spojencem je přirozený proces zrání.** I hrozivý problém se mnohdy podaří úspěšně zvládnout.

Příloha č. 3

Šikana

Definice pojmu

Úmyslné a opakované ubližování slabšímu (neschopnému obrany) jedincem nebo 7 skupinou, jak fyzické, tak i psychické, ponižování lidské důstojnosti, jde spíš o postoj než o čin. Šikana = nemoc vztahů ve skupině.

Dominantní znak šikany = **bezmocnost oběti.**

Varovné signály šikany pro rodiče mohou být:

- dítě nemá kamaráda, ostatní o něj nejeví zájem, je osamocené
- nechce se mu do školy
- střídá různé cesty do školy a ze školy
- ztrácí chuť k jídlu, neklidně spí
- ztrácí zájem o učení
- má výkyvy nálad, odmítá se svěřit, co ho trápí
- žádá peníze, často „ztrácí“ své věci
- přichází domů vyhladovělé, s potrhaným oblečením, s poškozenými nebo znečištěnými věcmi, školními pomůckami
- nedokáže uspokojivě vysvětlit svá občasná zranění (odřenin, modřin, popálenin)
- je nečekaně agresivní vůči sourozencům
- trpí zdravotními potížemi (bolesti hlavy, břicha, bolesti jsou někdy simulované)
- zdržuje se většinou stále doma

Co tedy dělat?

Připusťme, že několik výše uvedených signálů ve vás vzbudí určitě podezření, že by mohlo jít o šikanování vašeho dítěte. Ideální stav nastane, když se vám dítě svěří (toho ale není lehké docílit).

Pochvalte ho, povzbuďte, rozptýlte jeho obavy o tom, že žaluje. Vyzvedněte naopak jeho sílu a odvahu sdělit tyto závažné skutečnosti. Přesvědčte ho, že mu chcete pomoci a to potom musíte dodržet. Vyslechněte vaše dítě, dejte najevo, že jeho informace berete vážně (i když se vám mohou zdát malicherné či nepodstatné). Odložte veškerou práci, není nic důležitějšího než situace vašeho dítěte. Poskytněte dítěti veškerou podporu. Pochopitelně, že odlišíte např. běžnou klukovskou šarvátku od skutečné šikany.

Konkrétní kroky

- Zjistěte přesně – pozor – „nevyslychejte jako vyšetřovatel“ – co, kdy, kde se odehrávalo, kdo další byl přítomen.
- Společně vytipujte svědky, kterým dítě ještě důvěřuje, o kterých ví, že nestojí na straně agresora a věří, že mu mohou pomoci.
- Poskytněte dítěti veškerou ochranu (např. při cestě do školy a ze školy, i za cenu, že se budete uvolňovat z práce).
- Poskytněte dítěti dostatek péče, více s ním komunikujte, věnujte se mu ve volném čase, odjeďte na chatu, chalupu či k prarodičům.
- Nemáte-li jistotu, že dítě nebude ohroženo během pobytu ve škole, ponechejte je doma, ale pozor – pečlivě zvažte, zda v jeho situaci může být samo.
- Znovu dítě ubezpečujte, že udělalo dobře, že vám vše sdělilo, mluvte s ním více než dříve.
- Zhodnoťte a to velice kriticky, co mohlo vyvolat stav, který skončil šikanou. Neobviňujte pouze školu. Neomlouvejte sami sebe, ani své dítě. Se svým zjištěním se v první fázi dítěti nesvěřujte, ale připravujte nápravu.